

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 6. 2018, čj. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 13. 5. 2019, čj. 72 Ad 30/2018-95,

t a k t o :

- I. Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- III. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadá kasační stížností v záhlaví označené usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“), kterým soud zprostil Mgr. Renátu Kacarovou funkce zástupkyně stěžovatele (výrok I.), ustanovil stěžovateli JUDr. Miroslava Martináka jako nového zástupce (výrok II.) a přiznal předchozí zástupkyni odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů (výrok III.).

[2] Krajský soud v napadeném usnesení uvedl, že soudu byla doručena žádost Mgr. Kacarové o zproštění zastupování, neboť jí stěžovatel neposkytl dostatečnou součinnost, aby jej mohla řádně zastupovat. Stěžovatel byl v řízení před krajským soudem plně osvobozen od soudních poplatků, proto mu krajský soud ustanovil nového zástupce.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] V podané kasační stížnosti stěžovatel namítal, že usnesení je zcela zmatečné, soud měl povinnost řízení spojit a ve stejné věci nevést další řízení. V advokátní kanceláři stěžovatel několikrát byl věc projednat, vše doložil a má kopie. Soud úmyslně protahuje řízení, neprovedl předběžné opatření a nesprávně poučil o opravném prostředku.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud konstatuje, že nepožadoval zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, jelikož povinnost zaplatit poplatek má stěžovatel jen tehdy, směřuje-li jeho kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, bod 27). V nyní projednávané věci stěžovatel kasační stížností napadá usnesení, které upravuje pouze procesní otázky řízení o žalobě. Kasační stížnost proti takovému usnesení podle shora citované judikatury nepodléhá poplatkové povinnosti.

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti však požádal o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti. Z výše citovaného usnesení rozšířeného senátu současně plyne, že ač je povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem obecně jednou ze základních podmínek řízení o kasační stížnosti, ustanovení § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), se neuplatní v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jež slouží toliko k zajištění podmínek řízení nebo jeho řádného průběhu. Takovým typem rozhodnutí je i nyní napadené usnesení, jak již výše uvedeno. V daném případě tak ani podmínka povinného zastoupení stěžovatele advokátem nemusí být splněna. Podaná kasační stížnost byla navíc kompletní a nebylo nutné ji jakkoliv doplňovat. Jejím projednání tak nebránila žádná vada. Návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti tudíž kasační soud zamítl, jak uvedeno v I. výroku tohoto rozsudku. Shodně soud v jiné věci stěžovatele postupoval např. v rozsudku ze dne 30. 5. 2019, čj. 4 As 99/2019-24.

[6] Dále Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[7] Ze soudního spisu zjistil Nejvyšší správní soud následující okolnosti podstatné pro posouzení kasační stížnosti. Původní zástupkyně stěžovatele přípisem doručeným krajskému soudu dne 29. 4. 2019 požádala o zrušení ustanovení dle § 20 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále jen „zákon o advokacii“). Zástupkyně popsala, že byla stěžovateli ustanovena jako zástupce ve více řízeních, chtěla s ním věc projednat a doporučit mu vhodný postup. Stěžovatel se o jejích návrzích nechtěl bavit a stál si za tím, co soudu poslal sám a co považoval za správné. Po zástupkyni požadoval, aby soudu zaslala pouze přesný přepis toho, co napsal sám. Poté, co stěžovateli zaslala návrh na doplnění žaloby, sdělil jí, že chce, aby v doplnění bylo pouze to, co již napsal. Zástupkyně mu řádně vysvětlila, co krajský soud požaduje doplnit, jaké jsou požadavky na obsah podání a co musí žaloby obsahovat. Stěžovatel však stále tvrdil, že jeho podání jsou správná a víc již soudu sdělovat nechce. Stěžovatelem osobně vypracovaná doplnění žalob považoval krajský soud za nedostatečná a opětovně jej vyzval prostřednictvím zástupkyně k doplnění. O výzvách zástupkyně stěžovatele informovala a opět jej řádně poučila

pokračování

o náležitostech žaloby. Stále však trval na tom, že soudu již nic navíc sdělovat písemně nebude a vše případně řekne u ústního jednání. Stěžovatel rovněž nereflektoval, že soud komunikoval pouze se zástupkyní a tvrdil, že všechny písemnosti musí doručovat rovněž jemu. Zástupkyně se mu snažila vysvětlit, že dle zákona soud komunikuje pouze se zástupcem účastníka řízení. Poté, co zástupkyně stěžovateli zaslala usnesení o odmítnutí žalob, rozhořčeně jí telefonicky sdělil, že jemu osobně od soudu nic nepřišlo a se zástupkyní se bude bavit, až soud zašle výzvy i jemu. Stěžovatel rovněž sdělil, že si kasační stížnost podá sám. Zástupkyně tudíž požádala o zrušení ustanovení, jelikož má za to, že jí stěžovatel neposkytuje dostatečnou součinnost, aby jej mohla řádně zastupovat a hájit jeho zájmy. Jeho chování navíc považuje za narušení nezbytné důvěry mezi advokátem a klientem.

[8] Nejvyšší správní soud stěžovatele v řízení vedeném pod sp. zn. 8 Ads 160/2019 dne 4. 6. 2019 vyzval, aby se vyjádřil k žádosti o zrušení ustanovení ze dne 29. 4. 2019 a skutečností v ní uvedeným. V tomto řízení požádala krajským soudem původně ustanovená zástupkyně o zproštění zastupování v řízení o kasační stížnosti ze stejných důvodů jako v nyní projednávané věci. Na tuto výzvu stěžovatel reagoval dopisem, ve kterém soudu pouze obecně sdělil, že podle něj není pravda to, co uvádí zástupkyně ve své žádosti. V advokátní kanceláři několikrát byl, vše sepsali a má kopie písemností. Zástupkyně jedná proti jeho zájmům a není schopná jej zastupovat. Dále namítal, že krajský soud doposud „*neprovedl odklad výkonu rozhodnutí, neprovedl předběžné opatření a podivně nespojil příslušné žaloby. Ve stejné věci nelze vést další řízení.*“ Krajský soud mu také doposud nezaslal výzvu k doplnění žaloby.

[9] Podle § 20 odst. 2 zákona o advokacii platí, že *[a]dvokát je oprávněn smlouvou o poskytování právních služeb vypovědět, popřípadě požádat o zrušení ustanovení nebo požádat Komoru o určení jiného advokáta, dojde-li k narušení nezbytné důvěry mezi ním a klientem nebo neposkytuje-li klient potřebnou součinnost. Advokát je oprávněn takto postupovat také tehdy, pokud klient přes poučení advokátem o tom, že jeho pokyny jsou v rozporu s právním nebo stavovským předpisem, trvá na tom, aby advokát přesto postupoval podle těchto pokynů.*

[10] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše popsané skutečnosti, které ani stěžovatel nijak hodnověrně nerozporoval, dospěl k závěru, že byly naplněny podmínky pro podání žádosti o zrušení ustanovení. Je zjevné, že došlo k narušení důvěry mezi advokátem a klientem, který mj. odmítal poskytovat potřebnou součinnost. Krajský soud tudíž rozhodl správně, když zprostil ustanovenou zástupkyni povinnosti zastupovat stěžovatele v řízení o žalobě. Ke stejným závěrům dospěl Nejvyšší správní soud již v usneseních ze dne 14. 8. 2019, čj. 8 Ads 159/2019-36, a čj. 8 Ads 160/2019-34. Nad rámec lze uvést, že v těchto dvou rozhodnutích kasační soud zprostil původně ustanovenou zástupkyni povinnosti zastupovat stěžovatele a zároveň mu zamítl návrh na ustanovení nového zástupce. U stěžovatele by totiž nevedlo takové zastoupení k realizaci zamýšleného cíle tohoto institutu, tedy poskytnutí právní pomoci a realizaci zásady rychlosti a hospodárnosti, jelikož stěžovatel dlouhodobě odmítá pomoc poskytované ustanovenými zástupci, neposkytuje jim potřebnou součinnost a maří jejich úkony.

[11] Stěžovatel v kasační stížnosti žádným způsobem nenapadá výrok II. ani výrok III. Nejvyšší správní soud nezjistil ve vztahu k těmto dvěma výroky žádnou vadu, ke které by měl povinnost přihlídnout z úřední povinnosti.

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že napadené usnesení je zmatečné. Tuto námitku stěžovatel nijak dále nerozvedl, Nejvyšší správní soud proto rozhodnutí přezkoumal pouze obecně a dospěl k závěru, že usnesení zmatečné není.

[13] Stěžovatel namítal, že soud měl povinnost spojit více řízení vedených před krajským soudem. Institut spojení řízení je upraven v § 39 odst. 1 s. ř. s., ze kterého plyne, že na spojení věcí ke společnému řízení není právní nárok. Krajský soud se tak ani nemohl dopustit vady řízení, pokud věci nespojil.

[14] Krajský soud dle stěžovatele protahuje řízení a neprovedl předběžné opatření. Nejvyšší správní soud poznamenává, že i kdyby tyto námitky byly pravdivé, na zákonnost napadeného usnesení to nemůže mít vliv, jelikož délka řízení není zpravidla podmínkou zákonnosti a vyhovění či nevyhovění návrhu na provedení předběžného opatření nijak nesouvisí s ustanovením nového zástupce či zproštění předchozí zástupkyně.

[15] Stěžovatel má však pravdu v tom, že poučení je chybné. Krajský soud poučil stěžovatele tak, že proti napadenému usnesení nejsou přípustné opravné prostředky. Kasační stížnost proti rozhodnutí, kterým byl zproštěn zástupce povinnosti zastupovat žalobce je přípustná (viz rozsudek ze dne 23. 3. 2006, čj. 8 Afs 144/2005-137). Stejně tak je přípustná kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž byl žalobci ustanoven zástupce (viz rozsudek ze dne 21. 11. 2018, čj. 9 As 366/2018-18). Obdobně i proti usnesení, jímž byl zástupce zproštěn a zároveň byl žalobci ustanoven jiný, je taktéž kasační stížnost přípustná (viz rozsudek ze dne 25. 8. 2010, čj. 3 Ads 107/2010-133, č. 2180/2011 Sb. NSS). Tato vada poučení však nemá vliv na zákonnost napadeného usnesení, jelikož stěžovatel nedbaje poučení kasační stížnosti podal a přezkum mu tak upřen nebyl.

[16] Výše uvedené ostatně nemůže být pro stěžovatele ničím překvapivým, neboť shodně rozhodl Nejvyšší správní soud také ve věci sp. zn. 8 As 173/2019.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto dle uvedených ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, neučinila v řízení žádný úkon.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 18. září 2019

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu